



เอกสารวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคง

ฉบับที่ ๓/๖๑ (๑ - ๑๕ พ.ย.๖๐)

“พหุภารกิจ” กบการก้าวสู่สังคมนิยมสมัยใหม่

ในช่วงเดือนตุลาคมที่ผ่านมา มีเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคงของโลก นั่นคือการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ ๑๙ ณ มหาศาลาประชาชน กรุงปักกิ่ง ที่ถือเป็นการกำหนดทิศทางและวางทฤษฎีนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในอีก ๕ ปีข้างหน้า รวมทั้งยังเป็นการกำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยมีผู้ร่วมประชุมที่เป็นตัวแทนจากหลายภาคส่วน รวมกว่า ๒,๒๘๗ คน ซึ่งถูกคัดเลือกจากสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์กว่า ๘๙ คนทั่วประเทศ ผลที่ได้จากการประชุม คือ ๑) ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง และนายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรี ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเป็นสมัยที่ ๒ ร่วมกับสมาชิกคณะกรรมการการเมืองอีก ๕ คน ที่ทรงอิทธิพลทางการเมืองมากที่สุดของจีน ๒) บรรจุหลักการของนายสี จิ้นผิงไว้ในรัฐธรรมนูญของพรรค การกระทำเช่นนี้เป็นการรับรองว่านายสี จิ้นผิง ได้ขึ้นครองอำนาจเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลสูงสุดของจีน เทียบเท่ากับประธานเหมา เจ๋อตง ผู้ก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ ๓) ดำเนินการตามหลักการสังคมนิยมแบบจีนสมัยใหม่ ๔) สานต่อนโยบายหนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง ๕) พัฒนาการป้องกันประเทศและกองทัพให้ทันสมัย อาจกล่าวได้ว่าในอนาคตจีนอาจก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจอันดับหนึ่งแทนที่สหรัฐฯ ก็เป็นไปได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อไทยและอาเซียนในอนาคต

จีนได้จัดการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๕๖๔ ที่นครเซี่ยงไฮ้ และมีวาระการประชุมทุกๆ ๕ ปี สำหรับปีนี้จัดขึ้นเป็นครั้งที่ ๑๙ เมื่อวันที่ ๑๘-๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ ที่ผ่านมา ณ มหาศาลาประชาชน กรุงปักกิ่ง มีผู้ร่วมประชุมที่เป็นตัวแทนจากหลายภาคส่วน ทั้งนักการเมืองระดับประเทศ ระดับท้องถิ่น กองทัพ รัฐวิสาหกิจ นักกีฬา นักบินอวกาศ ชนชั้นแรงงาน ชาวนา และกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ รวมกว่า ๒,๒๘๗ คน ซึ่งถูกคัดเลือกจากสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์กว่า ๘๙ คนทั่วประเทศ

การประชุมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางและอนาคตของพรรคที่จะมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคทั้งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ สมาชิกคณะกรรมการการเมืองหรือที่เรียกว่า “โปลิตบูโร” (Politburo) แทนผู้บริหารพรรคคนเก่าที่ได้เกษียณไป รวมถึงการพิจารณาและรับรองการแก้ไขรัฐธรรมนูญของพรรค และการกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ทั้งการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และที่สำคัญยังเป็นประเพณีของการประชุมที่จะวางทฤษฎีนำรุ่นต่อไปของจีนอีกด้วย

ผลที่ได้จากการประชุม

การประชุมเริ่มต้นด้วยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง (Xi Jinping) ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนกล่าวถึงความสำเร็จของรัฐบาลจีนในการพัฒนาประเทศในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา รวมทั้งแนวทางการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ในอีก ๕ ปีข้างหน้า นอกจากนี้ในการประชุมตลอด ๑ สัปดาห์ สมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ได้มีการลงมติเลือกผู้นำและคณะกรรมการบริหารพรรคอีกด้วย ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญจากการประชุมได้ ๕ ประเด็น ดังนี้

๑. การแต่งตั้งสมาชิกคณะกรรมการการเมืองหรือโปลิตบูโร (Politburo) ที่ทรงอิทธิพลทางการเมืองมากที่สุดของจีนจำนวน ๗ คน ประกอบด้วยประธานาธิบดีสี จิ้นผิง นายหลี่ เค่อเฉียง นายกรัฐมนตรี ทั้งสองได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเป็นสมัยที่ ๒ นายหวาง หยาง รองนายกรัฐมนตรี นายหาน เจิ้ง เลขาธิการพรรคประจํานครเซี่ยงไฮ้ นายเจ้า เล่อจี้ หัวหน้าคณะกรรมการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของพรรค รวมทั้งนักการเมืองอาวุโสอย่างนายหลี่ จ้านซู และนายหวาง อู๋หนิง อย่างไรก็ตามการแต่งตั้งคณะกรรมการโปลิตบูโรชุดใหม่ของจีนในครั้งนี้ยังถือเป็นการปฏิบัติที่แตกต่างจากการ

การแต่งตั้งสมาชิกคณะกรรมการการเมืองหรือ โปลิตบูโร (Politburo) ที่ทรงอิทธิพลทางการเมืองมากที่สุดของจีน จำนวน ๗ คน

ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้บรรจุ "หลักการของสี จิ้นผิง ว่าด้วยสังคมนิยมแบบจีนสมัยใหม่" ลงเป็นหลักการสำคัญในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของพรรค "แนวคิดของประธานเหมา เจ๋อตง" และ "ทฤษฎี" ของนายเติ้ง เสี่ยวผิง

การดำเนินการตามหลักการสังคมนิยมแบบจีนสมัยใหม่ ซึ่งเป็นหลักการที่กำหนดทิศทางและอนาคต ของพรรคคอมมิวนิสต์และประชาชนจีนในการพัฒนาประเทศในระยะยาว หลักการดังกล่าวประกอบด้วยกฎเกณฑ์การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ กฎเกณฑ์การสร้างสรรคของสังคมนิยม และกฎเกณฑ์การพัฒนาของสังคมนิยมในทัศนวิสัยใหม่

สรุปผลการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่ ๑๙

การสานต่อนโยบายหนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง (The Belt and Road Initiative) เน้นการดำเนินนโยบายอย่างสร้างสรรค์ โดยการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศที่มีความเข้มแข็งทางการค้า พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการลงทุนอย่างเสรี

การมุ่งสู่การป้องกันประเทศและการพัฒนากองทัพให้ทันสมัย โดยการสร้างความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีเครื่องจักรกล (Mechanization) อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐาน การจัดรูปแบบกองทัพทันสมัย เพื่อให้กองทัพจีนเป็นกองทัพชั้นนำของโลกให้สำเร็จในปี พ.ศ.๒๕๙๓

ประชุมครั้งก่อนๆ เนื่องจากไม่มีการประกาศชัดเจนถึงบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้นำประเทศต่อจากสี จิ้นผิง ซึ่งจะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีต่อไปจนถึงปี พ.ศ.๒๕๖๕ เป็นไปได้ว่านายสี จิ้นผิงอาจจะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีจีนอีกสมัย เพื่อสานต่อนโยบายต่างๆ ให้สำเร็จ


๒. การบรรจุหลักการของนายสี จิ้นผิงไว้ในรัฐธรรมนูญของพรรค ที่ประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้บรรจุ "หลักการของสี จิ้นผิง ว่าด้วยสังคมนิยมแบบจีนสมัยใหม่" ที่เป็นหลักปฏิบัติเพื่อนำจีนไปสู่การเป็นประเทศสังคมนิยมสมัยใหม่ที่เจริญรุ่งเรือง แข็งแกร่ง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และการทหาร ลงเป็นหลักการสำคัญในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของพรรคซึ่งถือได้ว่าเทียบเท่ากับ "แนวคิดของประธานเหมา เจ๋อตุง" และ "ทฤษฎี" ของนายเติ้ง เสี่ยวผิง โดยทฤษฎีทางการเมืองของนายเติ้งได้รับการบรรจุในธรรมนูญของพรรคหลังจากเขาถึงแก่อนิจกรรมไปแล้ว การกระทำเช่นนี้เป็นการรับรองว่านายสี จิ้นผิง ได้ขึ้นครองอำนาจเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลสูงสุดของจีนเทียบเท่ากับประธานเหมา เจ๋อตุง ผู้ก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์อีกด้วย

๓. การดำเนินการตามหลักการสังคมนิยมแบบจีนสมัยใหม่ ซึ่งเป็นหลักการที่กำหนดทิศทางและอนาคตของพรรคคอมมิวนิสต์และประชาชนจีนในการพัฒนาประเทศในระยะยาว หลักการดังกล่าวประกอบไปด้วยกฎเกณฑ์การปกครองของพรรคคอมมิวนิสต์ กฎเกณฑ์การสร้างสรรค์ของสังคมนิยม และกฎเกณฑ์การพัฒนาของสังคมนิยมในศตวรรษใหม่ เพื่อให้บรรลุซึ่งความเจริญรุ่งเรืองอันยิ่งใหญ่ของจีนในการพัฒนาประเทศให้เป็นสังคมนิยมที่ทันสมัย เข้มแข็ง มั่งคั่ง และสวยงามภายในปีพ.ศ.๒๕๙๓

๔. การสานต่อนโยบายหนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทาง (The Belt and Road Initiative) เน้นการดำเนินนโยบายอย่างสร้างสรรค์ โดยการส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศที่มีความเข้มแข็งทางการค้า พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในการลงทุนอย่างเสรี ส่งเสริมความร่วมมือด้านศักยภาพการผลิตระหว่างประเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมการเปิดประเทศและสร้างโครงสร้างการเปิดประเทศสู่ภายนอกที่เชื่อมต่อทั้งทางบกและทางทะเลสามารถเชื่อมโยงไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก

๕. การมุ่งสู่การป้องกันประเทศและการพัฒนากองทัพให้ทันสมัย นายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีและประธานคณะกรรมการทหารกลางแห่งชาติ (Central Military Commission: CMC) ได้วางเป้าหมายของการป้องกันประเทศและกองทัพไว้ ๓ ช่วง คือ ๑) ภายในปีพ.ศ.๒๕๖๓ การพัฒนากองทัพต้องมีความก้าวหน้าในการพัฒนากลไกเครื่องจักรกล (Mechanization) อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นพื้นฐาน รวมทั้งต้องมีรูปแบบการจัดตั้งกองทัพที่ทันสมัยตอบสนองต่อแนวโน้มการพัฒนาด้านการทหารใหม่ของโลก และต้องการพัฒนาบุคลากรด้านการทหารควบคู่ไปด้วย

๒) ภายในปี พ.ศ.๒๕๗๓ จีนต้องมีการป้องกันประเทศและมีกองทัพที่ทันสมัย และ ๓) ในปีพ.ศ.๒๕๙๓ กองทัพจีนจะต้องเป็นกองทัพชั้นนำของโลก

 **โอกาสของอาเซียนและไทย**

จีนเป็นประเทศขนาดใหญ่ที่มีอิทธิพลในเวทีโลกทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการทหาร นอกจากนี้ยังเป็นประเทศที่มีการลงทุนด้านเศรษฐกิจและให้ความช่วยเหลือการพัฒนาประเทศในภูมิภาคอาเซียนและประเทศไทย จากการประชุมดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงแนวทางในการพัฒนาประเทศของจีนในระยะยาว โดยเฉพาะหลักการของประธานาธิบดีสี จิ้นผิงที่ถือเป็นธรรมนูญของพรรค

ดังนั้นอาเซียนและไทยจึงควรเรียนรู้และแสวงหาโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชน ผ่านนโยบายหนึ่งแถบ หนึ่งเส้นทางที่ถือเป็นนโยบายที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจีน โดยการทำความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และการพัฒนาโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศร่วมกับจีน และควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเพื่อให้ความสัมพันธ์ของอาเซียนและไทยกับจีนให้แน่นแฟ้นมากขึ้น

นอกจากนั้นจากการที่จีนมุ่งเน้นที่จะพัฒนาการป้องกันประเทศและพัฒนากองทัพให้ทันสมัยและเป็นกองทัพชั้นนำของโลก ทำให้กองทัพไทยสามารถที่จะแสวงหาโอกาสจากการพัฒนาดังกล่าวได้ โดยการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของกองทัพไปเรียนรู้การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจากจีน เพื่อนำมาพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย สามารถพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เองได้ เพื่อลดการนำเข้าอาวุธยุทโธปกรณ์จากต่างประเทศในอนาคต

อย่างไรก็ตามแม้ว่าไทยสามารถที่จะแสวงหาประโยชน์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการทหารจากจีน แต่โดยธรรมชาติแล้ว เมื่อประเทศใดที่มีอำนาจมากเกินไป ย่อมจะเน้นผลประโยชน์ของประเทศตนเองเป็นหลัก ดังนั้นไทยควรจะรักษาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอื่นๆ ให้สมดุลด้วยในเวลาเดียวกัน เพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจของจีนที่จะมีอำนาจเพิ่มขึ้นในอนาคต

 **อ้างอิง**

- <http://www.manager.co.th/euro2004/ViewNews.aspx?NewsID=9600000108538>
- <https://www.maticchon.co.th/news/700515>
- <http://www.tcjapress.com/2017/10/19/china-324235432645/>
- <https://www.thairath.co.th/content/1107922>
- <https://www.thairath.co.th/content/1110265>
- <http://www.vijachina.com/articles/772>

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา SSC Focus กรุณาส่งข้อคิดเห็นของท่านมายัง คณะผู้จัดทำ (ศศย. สปท.) T/F : ๐ ๒๒๗๕ ๕๗๑๕ - ๑๖

๑. ท่านสนใจประเด็นใดเพิ่มเติม / เห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติม

การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี การทหาร พลังงาน / สิ่งแวดล้อม

อื่นๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

บทวิเคราะห์โดย น.ส. นิตยา งานไว ผู้ช่วยนักวิจัย ศศย.สปท.

